

WAT IS DE ROL EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE REGIONALE VERGADERING BIJ DE ROEPING VAN EEN PREDIKANT IN DEELTIJD?

Algemeen advies n.a.v. vragen bij landelijke regeling B4 *roeping voor bepaalde tijd of in deeltijd*

Vraagstelling

Een verbinding van een predikant aan de gemeente in deeltijd wordt steeds gewoner. Eén van de landelijke afspraken daarover is dat de regionale vergadering goedkeuring moet verlenen aan een roeping in deeltijd. Ook als het percentage deeltijd wordt verhoogd of verlaagd is zo'n goedkeuring nodig. Waar moet de regionale vergadering dan vooral op letten?

Als achtergrond noemen we wat overwegingen. Aan het eind vatten we ons advies samen in concrete stappen.

Overwegingen

1. De goedkeuring van de roeping in deeltijd (of de verhoging/verlaging van het percentage) is een bijzondere vorm van wat bij elke roeping van een predikant afgesproken is: het kerkverband kijkt mee hoe kerk en predikant zich aan elkaar verbinden. Dat is **onderlinge zorg** van de kerken. In het verleden ging het er bijvoorbeeld om dat een predikant niet tegen een veel te laag traktement zich aan de kerk verbond. Ook moesten er in een beroepsbrief geen bepalingen staan die de vrijheid van het ambt belemmeren. Andersom moest een predikant geen oneigenlijke voorwaarden stellen. Het was goed dat de 'vreemde ogen' van het kerkverband daarin meekeken.

2. Nog steeds is het goede zorg dat de kerken daarin op elkaar toezien, ook al zijn veel dingen (zoals het traktement) nu veel beter geregeld. Dat onderlinge toezien is vooral van belang wanneer het gaat om het **maatwerk van een deeltijd-verbintenis**. Het kan goed zijn om een kerkenraad te bevragen op de motivatie om een predikant in deeltijd te roepen. Er mag gevraagd worden welke afspraken gemaakt worden om de deeltijdfactor reëel te laten zijn. Het mag niet gebeuren dat een kerkenraad alleen om financiële redenen de roeping (en dus het traktement) beperkt tot 80%, terwijl er feitelijk dezelfde 100% (of meer) inzet verwacht wordt.

3. Het is van belang dat de **afspraken over deeltijd** goed vastgelegd worden. Dat gebeurt in de roepingsbrief en de brief waarmee de roeping aanvaard wordt.

Bij een verhoging van het percentage wordt dat vastgelegd in een aanvulling op de oorspronkelijke roepingsbrief. De predikant bevestigt dit met een nieuwe aanvaardingsbrief (zie art. 4 van de landelijke regeling B4 *roeping voor bepaalde tijd of in deeltijd*).

Bij een vermindering van het percentage wordt het besluit van de kerkenraad, samen met de instemming van de predikant, vastgelegd in een gezamenlijke overeenkomst. (zie art. 5)

Het is de verantwoordelijkheid van de regionale vergadering om erop toe te zien dat de afspraken goed vastgelegd zijn.

4. Voor de **financiële regeling** bij een roeping in deeltijd (of het wijzigen van het percentage) schrijft artikel 3 van de landelijke regeling B4 *roeping voor bepaalde tijd of in deeltijd* voor dat de kerkenraad advies vraagt van het Steunpunt KerkenWerk (SKW). Het SKW moet daarbij de richtlijnen hanteren die het samen met de predikantenvereniging/CGMV heeft vastgesteld. Bij een latere uitbreiding of beperking van de deeltijd is opnieuw zo'n advies van SKW nodig. De verantwoordelijkheid van de regionale vergadering is wat dat betreft beperkt: erop toezien dat deze regeling een integraal

onderdeel vormt van de (aanvulling op de) roepingsbrief en dat de predikant die ook vermeldt in zijn aanvaardingsbrief

5. Naast de controle op deze stukken is het goed dat de regionale vergadering, voor ze goedkeuring verleent, informeert of de afspraken **in goede harmonie** gemaakt zijn. Omdat de positie van de predikant doorgaans kwetsbaarder is, is het goed om vooraf aan hem/haar te vragen of er geen oneigenlijke druk is gelegd om in te stemmen. Een predikant mag zich bijvoorbeeld niet gedwongen voelen in te stemmen omdat er anders een losmaking dreigt. Het is goed om ook aan de kerkenraad te vragen of alles in harmonie is afgesproken.

6. Als er toch **spanning** blijkt te zijn rond de vastgelegde afspraken, kan het goed zijn om de kerkenraad te adviseren de besluitvorming op te schorten en opnieuw te overleggen over te maken afspraken. Daarbij kan extern advies nuttig zijn, van visitatoren of vanuit het landelijke kerkverband (CKA).

7. De landelijke regeling noemt ook dat de **gemeente betrokken** wordt bij de te nemen besluiten. Bij een roeping in deeltijd en bij de verhoging van het deeltijdpercentage moet de gemeente vooraf geraadpleegd worden. Bij vermindering van het deeltijdpercentage moet het besluit zorgvuldig met de gemeente gecommuniceerd worden.

8. We adviseren om regionale vergadering om het besluit tot goedkeuring bij een roeping in deeltijd (en zeker bij de wijziging ervan) **goed voor te bereiden**. Dat kan het beste wanneer een kleine commissie, bijvoorbeeld het al aangewezen moderamen, vooraf de stukken leest en contact opneemt met de predikant en de kerkenraad. De commissie kan verslag uitbrengen op de regionale vergadering; de andere afgevaardigden kunnen zo nodig aanvullende vragen stellen.

9. Het is van belang dat de kerkenraad de besluitvorming tijdig voorbereid en toezendt aan de regionale vergadering, zodat een reguliere, **voltallige vergadering** over de goedkeuring kan oordelen. Wanneer de goedkeuring toch nodig is vóór de eerstvolgende reguliere vergadering van de regio kan een zogenoemde ‘smalle regionale vergadering’ gehouden worden (wanneer de eigen regeling van de regio die mogelijkheid kent). Dat betekent wel dat er een kleiner aantal ‘vreemde ogen’ meekijkt. Het is dan des te meer van belang dat de goedkeuring niet beschouwd wordt als een formaliteit.

Adviezen

a. In de regeling van de regionale vergadering worden afspraken vastgelegd over de voorbereiding van de goedkeuring van een roeping, zeker wanneer het gaat om deeltijd, of de goedkeuring van uitbreiding of vermindering van het deeltijd-percentage.

b. Wanneer een aanvraag tot goedkeuring ontvangen is, wordt deze in handen gegeven van een voorbereidende commissie. Deze gaat na of de stukken volledig zijn:

- 1a. roepingsbrief óf aanvulling op de oorspronkelijke roepingsbrief, met vermelding van het (verhoogde) percentage deeltijd;
- 1b. aanvaardingsbrief met herhaling van het percentage deeltijd en instemming met de regeling;
- 1c. (in plaats van 1a en 1b) gezamenlijke overeenkomst van kerkenraad en predikant over de vermindering van het percentage deeltijd;
2. regeling die de consequenties van de (gewijzigde) deeltijd-verbinding beschrijft;
3. advies van SKW m.b.t. die regeling

Wanneer de stukken onvolledig zijn, neemt de commissie contact op met de betrokkenen om de stukken te laten aanvullen.

c. De commissie neemt contact op met de predikant en de kerkenraad om te horen of de afspraken in goede harmonie gemaakt zijn.

d. Wanneer blijkt dat er spanning is tussen kerkenraad en predikant met betrekking tot de gemaakte afspraken, adviseert de commissie de kerkenraad de besluiten te heroverwegen, eventueel met extern advies.

e. Wanneer uit de stukken niet blijkt of de kerkenraad de gemeente voldoende betrokken heeft in de besluiten, informeert de commissie hier vooraf naar bij de kerkenraad.

f. De commissie rapporteert over haar bevindingen aan de regionale vergadering, zo mogelijk schriftelijk in een kort rapport voorafgaande aan de vergadering.

Advisering door CKA

Bij de goedkeuring van een roeping in deeltijd of de wijziging van het deeltijdpercentage is geen advies verplicht van een landelijke commissie. Uiteraard is de commissie kerkelijke adviezen wel altijd bereikbaar voor advies, zowel over de procedure als ook voor inhoudelijke hulp wanneer er twijfel is of de goedkeuring verleend kan worden. Daarvoor kan contact opgenomen worden via het mailadres cka@ngk.nl of kan de algemeen secretaris gebeld worden.

Om de kennis en ervaring van CKA te vergroten stellen we het op prijs wanneer de regionale vergadering, schriftelijk of telefonisch, de CKA op de hoogte brengt van het verloop van de besluitvorming over goedkeuring bij (wijziging van) deeltijd, ook als de CKA niet adviserend betrokken was.

Commissie Kerkelijke Adviezen
Rob Vreugdenhil, algemeen secretaris
november 2024